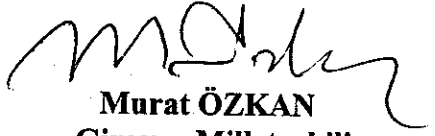

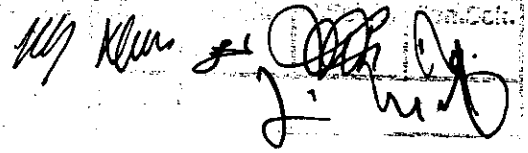
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 30.12.2008
Sayı : 2008/2754

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda ve Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçeleri ile ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 29.12.2008

Murat ÖZKAN
Giresun Milletvekili
TBMM Başkanlık Divanı Üyesi

M. BAŞKANLIĞI	
Yürürlük	= Tarım Orman ve Çevre
Yürürlük	Sağlık, Aile Çalış-
26 Ocak 2009	2/384
	

GENEL GEREKÇE

Türkiye coğrafi konumu ve içinde bulunduğu iklim kuşağı gereği eşsiz yeraltı kaynakları ve tarihi güzelliklerin bulunduğu bir ülke durumundadır. Bu özelliğiyle de tarih boyunca çağın güçlü ülkeleri için ulaşılması gereken hedeflerin en başında gelmiştir.

Ne yazık ki ülkemiz, bu kaynakların etkin kullanımında başarılı olamadığı gibi, korunmasında da aciz kalmıştır. Bugün karşı karşıya olduğumuz durum içler acısıdır. Yıllarca doğada kaybolmadan kalan, doğanın kimyasal dengesini bozan, çevre kirliliğine sebep olan çöpler ve atıklar yaşam şartlarımızı gün geçtikçe kötüleştirmekte, sağlığımızı tehdit eder duruma gelmektedir.

Atıkların en başında ise, günlük yaşamda yaygın olarak kullanılan, tek kullanımdan sonra atılan naylon torbalar gelmektedir. Geri dönüşümü 500-1000 yıl süren naylon torbalar sadece görüntü kirliliğine sebep olmakla kalmamakta ve besin zincirimizi yavaş yavaş kirletmektedir. Bununla birlikte naylon torba üretimi petrol ve doğal gaz gibi yenilenemeyen enerjinin git gide azalmasına da yol açmaktadır. Bir naylon torba üretmek için gerekli olan enerji bir arabaya 115 metrelik güç sağlamaktadır. Dünya Doğa Vakfı'nın araştırmalarına göre naylon torbalardan ötürü her yıl 100.000'in üzerinde balina, fok, su kaplumbağası ve kuş ölmektedir. Karada ise inekler, keçiler ve öteki hayvanların yem ararken genellikle plastik parçalar yiyerek öldükleri bilinmektedir.

Geri kazanılamayan plastik torbalar su kaynakları ve çöp sahalarında önemli yer kaplamaktadır. Özellikle atık maddeden üretilen siyah torbalar, insan sağlığını tehdit etmektedir. Genellikle seyyar satıcı ve pazar esnafının kullandığı bu torbalar, pet şişe, kova ve tıbbi atık gibi maddelerin toplanarak tekrar işlenmesiyle üretilmekte ve artık maddelerin dönüştürülmesi sırasında şeffaflaştırma mümkün olmadığı için koyu tonlarda renklendirilmektedir. Türk Gıda Kodeksi'ne göre, gıda maddelerinin hijyenik olmadan dönüştürülen koyu renkli torbalarda taşınması ve muhafaza edilmesi yasaklanmıştır. Siyah renkli naylon torbaların içinde barındırdığı mikroorganizmalar insan sağlığı açısından ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Ancak şeffaf poşetlere göre daha ucuz olduğu için bu torbalar esnaf tarafından tercih edilmektedir.

Türkiye'de naylon torba üretiminin ve kullanımının durdurulmasına yönelik çalışmalar henüz tam olarak başlamamışken, dünya ülkeleri naylon torbalarla savaşta önemli yol katetmiştir. ABD'de San Francisco, Oakland ve Kaliforniya'da alışveriş merkezleri ve eczanelerde naylon torba kullanımı yasaklanmıştır. Fransa'nın Başkenti Paris'te plastik poşet kullanımı yasaklanmış, 2010 yılına kadarda ülkenin tümünde kullanımın yasaklanması kararı alınmıştır. Hindistan'da Yeni Delhi ve Bombay başta olmak üzere dört bölgede naylon torba kullanımı yasaklanmıştır. Bunlara ek olarak Avustralya, Tayvan, Çin, İrlanda, Kenya, Güney Afrika, Uganda, Ruanda'da da naylon torba kullanımına yasak ya da kısıtlama getirilmiş, bez çanta ve sepetlere özendirilmiş, naylon torba kullanmak isteyenler vergiye tabi tutulmuştur.

Benzer uygulamaların ülkemizde de yapılması ve naylon torba kullanımının sınırlandırılmasına yönelik kanun çıkarılması ülkemizin ve dünyanın geleceği açısından büyük önem arz etmektedir. Unutulmamalıdır ki plastik alışveriş torbaları, petrol türevi bir termoplastik olan polietilen mamulüdür ve plastik torba kullanımındaki azalma, bir ülkenin dışa olan bağımlılığında da bir azalma demektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kontrolsüz olarak üretilen ve kullanılan naylon poşet ve gıda koruma, saklama ve taşımada kullanılan naylon ürünlerin kullanım kolaylığı nedeniyle aşırı şekilde kullanılmaktadır. Üretimin kontrolünün sağlanması çevreye verdiği zararların azaltılması için gereklidir. Her ne kadar ceza yeterli ölçüde önleyici olmasa da gerekli olan bilinçlenme sağlanıncaya kadar ceza uygulaması zorunludur.

MADDE 2- Depozito ücreti uygulaması ile poşet ve diğer ürünlerin çevreyi kirlletmesi belli ölçülerde engellenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

**GIDALARIN ÜRETİMİ, TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA
KANUNDA VE ÇEVRE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 27/05/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi Ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 1- Poşet veya gıda koruma, saklama ve taşımada kullanılan naylon ürünlerin üretimi, Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmeliğe göre alınacak izin ile yapılabilir.

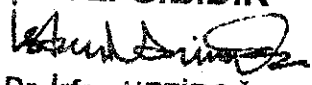
Poşet veya gıda koruma, saklama ve taşımada kullanılan naylon ürünlerin gıda üretimi ve saklanması konusunda kullanılması Türk Gıda kodeksine uygun olmak zorundadır. Uygun olmayan poşet veya ürün üreten ve kullananlar, başka kanunlarda daha ağır bir yaptırım öngörülmediği takdirde; 1.000 YTL idari para cezası ile cezalandırılır, eylemin tekrarı halinde idari para cezası on kat artırılarak uygulanır.”

MADDE 2- 09/08/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 10- Naylon poşet veya gıda koruma, saklama ve taşımada kullanılan naylon ürünlerin geri dönüşümü sağlanmalıdır. Geri dönüşümü olmayan poşet veya gıda koruma, saklama ve taşımada kullanılan naylon ürünler için Bakanlık tarafından çıkarılacak Yönetmelikle belirlenen depozito ücreti uygulaması yapılır.”

MADDE 4- Bu Kanun 01/01/2010 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü